

ผลของการสอนแบบทักษะกระบวนการสำหรับวิชาศิลปะกับชีวิต
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

นางสาวกาญจน์ ภาคสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-583-202-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018770

11719992A

A RESULT OF TEACHING BY PROCESS SKILL APPROACH IN THE ART
FOR FUNCTIONAL LIVING SUBJECT IN THE LOWER SECONDARY CURRICULUM
B.E.2521(REVISED EDITION B.E.2533) IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS

Miss Karn Parksawan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

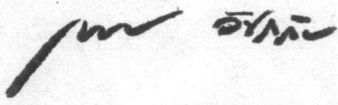
1992

ISBN 974-583-202-2

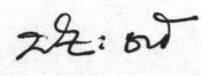
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนแบบทักษะกระบวนการสำหรับวิชาศิลปะกับชีวิต
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวกาญจน์ ภาคสุวรรณ
ภาควิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี

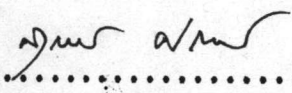

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปิยชาติ แสงอรุณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)

กาญจน์ ภาคสุวรรณ : ผลของการสอนแบบทักษะกระบวนการ สำหรับวิชาศิลปะกับ
ชีวิตตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร (A RESULT
OF TEACHING BY PROCESS SKILL APPROACH IN THE ART FOR FUNCTIONAL
LIVING SUBJECT IN THE LOWER SECONDARY CURRICULUM B.E.2521(REVISED
EDITION B.E.2533) IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี, 159 หน้า ISBN 974-583-202-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบทักษะกระบวนการสำหรับวิชาศิลปะ
กับชีวิต ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกรุงเทพ
คริสเตียนวิทยาลัย ปีการศึกษา 2535 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
ประกอบด้วยแผนการสอน เรื่อง "การวิจารณ์ผลงานศิลปะ" และ "การออกแบบสัญลักษณ์" แบบประเมิน
ตนเอง(สำหรับนักเรียน) แบบประเมินผล(สำหรับครู) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ :
ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ มีชดเชยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ผลของการสอนแบบทักษะกระบวนการวิชาศิลปะกับชีวิต เรื่อง "การวิจารณ์
ผลงานศิลปะ" นักเรียนประเมินตนเองว่าเกิดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ครูประเมินนักเรียนว่าเกิด
การเรียนรู้ในระดับมาก และเรื่อง "การออกแบบสัญลักษณ์" พบว่า นักเรียนประเมินตนเองว่าเกิด
การเรียนรู้ในระดับมาก ครูประเมินนักเรียนว่าเกิดการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบคะแนน
สอบก่อนเรียน และหลังเรียนพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ..... ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ..... ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C243384 : MAJOR ART EDUCATION
KEY WORD: TEACHING BY PROCESS SKILL / ART FOR FUNCTIONAL LIVING / LOWER
SECONDARY EDUCATION

KARN PARKSUWAN : A RESULT OF TEACHING BY PROCESS SKILL APPROACH
IN THE ART FOR FUNCTIONAL LIVING SUBJECT IN THE LOWER SECONDARY
CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533) IN SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION,
BANGKOK METROPOLIS THESIS ADVISOR : ASS.PROF. SULAK SRIBURI,
Ed.D.159 pp. ISBN 974-583-202-2

The purpose of this study was to study a result of teaching
by process skill approach in the art for functional living subject in
the lower secondary curriculum B.E.2521 (revised edition B.E.2533) in
schools under the jurisdiction of the Office of Private Education
Commission, Bangkok Metropolis.

The samples were 30 Mathayom Suksa Two students of Bangkok
Cristian School during the academic year 1993. The research instruments
developed by the researcher were 2 lesson plans ("Art Work Criticism"
and" Symbol Design", Paper-Pencil Test, Student-self Evaluation Form,
and Learning Achievement Test. The data were analyzed by means of
percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of the study revealed that a result of teaching
by process skill approach in the art for functional living subject in
the lesson "Art Work Criticism", the students evaluated themselves that
they had learned at the moderate level. The teachers evaluated student
learning at the very high level. In the lesson "Symbol Design", both
students and teachers evaluated students learning at the very high
level. When comparing the pre-test and post-test scores it was found that
there was a statistically significant difference at the level of .05.

ภาควิชา..... ศิลปศึกษา
สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *สุวิมล สุวิมล*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด และผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ท่านรองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ หัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา และอาจารย์ ดร.อำไพ ติรณสาร ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน และขอบพระคุณ อาจารย์ไตรรงค์ เจนการ ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะกระบวนการ ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือและกำลังใจจากผู้บริหาร เพื่อนครู และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง และหลาน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

กาญจน์ ภาคสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	13
ขอบเขตของการวิจัย	13
ข้อตกลงเบื้องต้น	13
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	15
2. เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
ศิลปศึกษาในหลักสูตรฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2533)	16
วิธีสอนศิลปศึกษา	22
ทักษะกระบวนการ	37
การสอนศิลปศึกษาแบบทักษะกระบวนการ	45
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
3. วิธีดำเนินการวิจัย	56
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
วิธีสร้างเครื่องมือ	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	85
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผลการวิจัย	91
ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย	102
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	115
ภาคผนวก ก	116
ภาคผนวก ข	121
ภาคผนวก ค	122
ประวัติผู้เขียน	142

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่นักเรียนประเมินตนเอง จากบทเรียน เรื่อง"การวิจารณ์ผลงานศิลปะ"	68
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่ครูประเมินนักเรียน จากบทเรียน เรื่อง"การวิจารณ์ผลงานศิลปะ"	71
3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินตนเอง ของนักเรียน กับผลการประเมินผลของครู จากบทเรียน เรื่อง"การวิจารณ์ผลงานศิลปะ"	72
4	ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนและผลการสอบ จากบทเรียน เรื่อง"การวิจารณ์ผลงานศิลปะ"	74
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง"การวิจารณ์ผลงานศิลปะ"	76
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่นักเรียนประเมินตนเอง จากบทเรียน เรื่อง "การออกแบบสัญลักษณ์"	68
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่ครูประเมินนักเรียน จากบทเรียน เรื่อง"การออกแบบสัญลักษณ์"	71
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินตนเอง ของนักเรียน กับผลการประเมินผลของครู จากบทเรียน เรื่อง"การออกแบบสัญลักษณ์"	72
9	ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนและผลการสอบ จากบทเรียน เรื่อง"การออกแบบสัญลักษณ์"	74
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง"การออกแบบสัญลักษณ์"	76
	แบบประเมินตนเอง(สำหรับนักเรียน) และแบบประเมินผล(สำหรับครู) จากบทเรียน เรื่อง"การออกแบบสัญลักษณ์"	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

10	จำนวนร้อยละของระดับผลการเรียนที่ครูประเมินจากใบงาน เรื่อง "การออกแบบสัญลักษณ์"	68
----	---	----